

DIENST REGULERING

ADVIES

DR-20051124-37

betreffende

**Het door de distributienetbeheerder
voorgestelde investeringsplan voor gas voor
de periode 2006-2010**

gegeven in toepassing van artikel 10 van de
ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de
organisatie van de gasmarkt in het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest, betreffende de
wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en
houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli
2001 betreffende de organisatie van de
elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest

24 november 2005

Dienst Regulering
Gulledelle 100
1200 BRUSSEL
Tel. : 02/775.76.91
Fax : 02/775.76.79
e-mail : regulenergy@ibgebim.be

I. VOORAFGAANDE UITEENZETTING EN ANTECEDENTEN

1. Artikel 10 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende de wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna “de ordonnantie”) bepaalt wat volgt:

“§ 1. De netbeheerder stelt, in samenwerking met de Dienst, een investeringsplan op bestemd om de continuïteit en de veiligheid van de bevoorrading te verzekeren.

Dit plan heeft betrekking op een periode van vijf jaar en wordt, na advies van de Dienst, ter goedkeuring voorgelegd aan de Regering. Het wordt elk jaar aangepast voor de volgende vijf jaren.

§ 2. Het investeringsplan wordt meegedeeld aan de Dienst, uiterlijk op 30 juni van het jaar dat voorafgaat aan de periode waarop het betrekking heeft. Het investeringsplan wordt voor de eerste maal opgesteld voor de periode 2005-2009.

§ 3. Elk jaar deelt de netbeheerder de Dienst een aantal inlichtingen mee omtrent onder meer de staat van het net, de dringende ingrepen, het onderhoudsbeleid en een gedetailleerde raming van de capaciteitsbehoeften.

Na advies van de Dienst, stelt de Regering de nadere regels met betrekking tot deze verplichting vast. Zij kan de netbeheerder eveneens de verplichting opleggen om de Dienst zijn onderhoudsprogramma mee te delen, volgens de regels die zij bepaalt.”

2. Op 14 juni 2005 heeft Sibelga zijn investeringsplan voorgesteld aan de Dienst, die toen nog uitsluitend bestond uit de heer Pascal Misselyn.

Op 30 juni 2005 ontving de Dienst Regulering (hierna “de Dienst”) het investeringsplan elektriciteit en gas 2006 van Sibelga. Op die datum bestond de Dienst Regulering nog uitsluitend uit Pascal Misselyn. Deze omstandigheden verklaren waarom Sibelga geen oriëntatienota over zijn ontwerp van investeringsplan voor de periode 2006-2010 heeft verstuurd voorafgaand aan de indiening van het definitieve plan. Intussen bestaat de Dienst uit 5 personen en een zesde zal in de nabije toekomst worden aangeworven. Uiteraard is het wenselijk en gewenst dat een dergelijke nota wordt voorgesteld in 2006.

II. OPMERKINGEN

1. De structuur van het voorgestelde investeringsplan volgt de logica die werd overeengekomen voor de aanpassing 2006-2010 van het investeringsplan “elektriciteit”: beschrijving van de bestaande situatie (staat van het net), strategische werklijnen, acties die werden uitgevoerd overeenkomstig de gedefinieerde werklijnen, details van de investeringen (in hoeveelheden) die werden gedaan in de loop van het boekjaar.

2. In tegenstelling tot wat in de elektriciteitssector het geval is, moet binnen de netwerken onder gewestelijke bevoegdheid geen onderscheid worden gemaakt tussen het gewestelijke transmissienet en het distributienet.

Het distributienet wordt in artikel 3, 4° van de ordonnantie immers gedefinieerd als een *“geheel van lokale of gewestelijke pijpleidingen, cabines, aansluitingen, schuiven, ontspanners, meters en bijhorende installaties voor het gasvervoer naar en de levering aan de eindafnemer”*¹

Dit betekent echter niet dat geen enkele samenwerking tussen SIBELGA en andere netbeheerders nodig is bij de opstelling van hun investeringsplannen.

Twee van de drie geaggregeerde ontvangststations (GOS) waarvan het Brusselse net afhangt, worden immers door SIBELGA gedeeld met andere Vlaamse of Waalse intercommunales.

Diepgravende studies werden aangevat om te onderzoeken hoe de netten kunnen worden “losgekoppeld” om, op termijn, elke netbeheerder een volledige autonomie te geven in zijn investeringsbeslissingen en dus in zijn kostenbeheersing.

De Dienst meent dat dit streven naar “zelfbeschikking” gegrond is en, met het belang van de Brusselse consumenten op lange termijn voor ogen, moet worden gesteund door de overheid.

Deze steun is met name nodig wanneer, afhankelijk van de resultaten van de bovenvermelde studies, alle betrokken actoren – netbeheerders waaronder FLUXYS in bepaalde gevallen en reguleringsinstanties – zich moeten houden aan de scenario's die het algemene technisch-economische optimum vormen, een niet-eenduidig concept zoals we hebben kunnen vaststellen bij de bestudering van de investeringsplannen voor “elektriciteit” van ELIA en SIBELGA².

Wij nemen deze gelegenheid te baat om op te merken dat wij tot vandaag nog geen specifieke contacten hebben met de firma FLUXYS

3. Het plan 2006-2010 is een eenvoudige actualisering van het vorige plan. Alleen de gegevens werden bijgewerkt, evenals de synthese van de investeringen.

Wat de infrastructuur betreft, zijn de middendrukleidingen (MD) hoofdzakelijk vervaardigd uit staal, maar ook uit polyethyleen (PE – 9 %). Bij lage druk (LD) zijn er hier en daar nog oude installaties in gietijzer (12%) en asbestcement (4%), wat overeenkomt met de technieken en materialen die werden gebruikt op het moment van hun installatie.

---

¹ Deze definitie komt overeen met de definitie van de activiteit “gasdistributie” in artikel 1, 12° van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, namelijk *“de werkzaamheid die erin bestaat gas via plaatselijke pijpleidingnetten te leveren aan afnemers gevestigd op het grondgebied van één of meer bepaalde gemeenten. [...]”*

² Zie ons Advies nr. 12

Wat de kwaliteit betreft, verwijst dit plan, tussen de controle- en toezichtmaatregelen die worden opgelegd door het koninklijk besluit van 28 juni 1971³, naar het rapport van het “Mijnkorps” dat jaarlijks wordt voorgelegd aan de Directie Kwaliteit en Veiligheid van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie (vroeger het Ministerie van Economische Zaken).

Dit rapport omvat de gegevens betreffende de lekken en het systematisch opsporen van gaslekken in de middendrukleidingen, de lagedrukleidingen en de aftakkingen; er wordt voor ventilatie gezorgd op basis van het type van materiaal en de plek van het defect.

Uit de rapporten die werden geleverd voor de jaren 2000 tot 2004 blijkt dat het lekpercentage, per 100 km leidingen, tien keer hoger is op de leidingen in gietijzer en asbest dan op de leidingen in PE of staal. Volgens ons kunnen opmerkingen worden gemaakt bij de grafiek die de lekken vergelijkt per type van leiding tussen 2000 en 2004, hoewel we weten dat het gaat om de langetermijntrends.

SIBELGA wees er overigens al in het vorige plan op dat een technisch-economische studie zou worden aangevat over de techniek van het aanbrengen van buizen in de oude leidingen in gietijzer of staal. De Dienst wil op de hoogte worden gehouden van de resultaten van deze studie, zodra deze gekend zijn, en ten minste een kopie ontvangen om dit begrijpelijk te kunnen maken bij de lezing van toekomstige investeringsplannen.

Wij sluiten ons dus aan bij het door het plan voorgestelde gestage tempo⁴ voor vervanging van de LD-leidingen in gietijzer en asbestcement.

Niet alleen omdat het bijdraagt tot een aanzienlijke verbetering van de veiligheid van het net, maar ook omdat het beter is voor het milieu vanwege de vermindering van de methaanuitstoot die eruit voortvloeit, en in het geval van de leidingen in asbestcement door de vermindering van het risico van asbestverspreiding in het geval van gebarsten leidingen.

We merken op dat, wat het milieu betreft, dit plan geen andere maatregelen bevat.

Dit kan worden verklaard door het feit dat de gasuitzettingsstations (cabines van het net) die worden beheerd door SIBELGA als zodanig niet gebonden zijn aan een milieuvergunning⁵.

---

³ zie artikel 45 van het koninklijk besluit van 28 juni 1971 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van installaties voor gasdistributie door middel van leidingen. We merken op dat de verordening over het net in ontwerpfasen voorziet dat SIBELGA elk jaar, vóór 1 mei, een rapport verstuurt naar de Dienst Regulering met een beschrijving van de kwaliteit van zijn prestaties gedurende het verstreken kalenderjaar, en met name “de vermeldingen door het Mijnkorps”.

⁴ Volgens de plannen zal het 366 km lange traject leidingen in gietijzer en asbestcement tegen 2015 vervangen zijn.

⁵ Rubriek 71.B van de ingedeelde inrichtingen heeft alleen betrekking op gasuitzettingsstations met verwarming van het gas. Het gaat dus alleen om de gasuitzettingsstations met grote capaciteit en om de opslag van gevaarlijke stoffen, zoals het odorisatieproduct.

4. Naast het lekkenpercentage vormt ook het aantal bevoorradingsonderbrekingen een indicator voor de beoordeling van de kwaliteit van het in bedrijf zijnde distributienet.

Deze onderbrekingen blijken echter uitzonderlijk te zijn; het laatste geval vond plaats, volgens Sibelga, in augustus 1996.

Dit uitzonderlijke karakter kan worden verklaard door de configuratie van de (geaggregeerde) ontvangststations die ervoor zorgt dat tekorten onderling kunnen worden opgevangen, maar misschien ook doordat een volledige herindienststelling (sanering, ...) zo bijzonder zwaar is, wat de gewestelijke distributienetbeheerder ertoe aanzet alles in het werk te stellen om gas in de leidingen te houden.

Rekening houdend met dit uitzonderlijke karakter, dat wordt bevestigd door feit dat geen klachten over deze materie werden gericht tot de Dienst, lijkt het niet onmisbaar om, zoals wij al hebben geopperd voor de elektriciteitsnetten, een studie te vragen naar de betrouwbaarheid van vergelijkbare netten.

5. Aangezien het gaat om de dimensionering van de installaties besluit het plan, dat uitgaat van een jaarlijkse groei van het Brusselse gasverbruik met 1,5%, dat er voldoende ontvangststations zijn voor Brussel, maar het wijst toch op een risico van saturatie van deze stations door de grote vraag naar gas in Vlaams Brabant.

In de eerste plaats willen we erop wijzen dat de groeivoorspellingen van SIBELGA overeenkomen met degene die werden opgenomen in het indicatief plan van de bevoorrading in aardgas voor 2004-2014 en met wat we hebben vastgesteld door extrapolatie van de gegevens van de Brusselse energiebalansen van de voorbije tien jaar⁶.

Vervolgens benadrukt de eventualiteit van een saturatie van de ontvangststations op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest door een sterkere groei in het Vlaams Gewest opnieuw⁷ de noodzaak van een loskoppeling van de distributienetten, zodat alleen de Brusselse consumptie bepalend zou zijn voor de door SIBELGA te financieren investeringen. De Dienst zou het nuttig vinden op de hoogte te worden gehouden van de maatregelen die worden genomen en van de planning voor deze maatregelen met betrekking tot de scheiding van het net van Sibelga van dat van IVERLEK.

Tot slot zou de Dienst het nuttig vinden een duidelijkere beschrijving te krijgen van de saturatiegraad van de verschillende stations en de leidingen, op voorwaarde dat deze gegevens beschikbaar zijn.

---

⁶ Zie hierover ons advies DR-20040528-19 van 28 mei 2004 met betrekking tot het ontwerp van indicatief plan van bevoorrading in aardgas 2004 – 2014. Hierin werd gesteld dat “indien men zich concentreert op de residentiële sector en de tertiaire sector die meer dan 90 % van de aardgasconsumptie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor hun rekening nemen, het voorstel van indicatief plan een jaarlijkse groei voorziet met 1,42 % voor de residentiële sector en met 1,64 % voor de tertiaire sector, bij genormaliseerde graaddagen” en dat deze cijfers vergelijkbaar waren met degene die werden berekend op basis van de historische verbruiksgegevens in het Brussels Gewest (dus bij onveranderde situatie en genormaliseerde graaddagen een groei, tussen 2002 en 2014, met 13,2 % voor de residentiële sector en met 23,1 % voor de consumptie van de tertiaire sector).

⁷ zie II.2. hierboven

Met betrekking tot deze vraag zou het ook interessant zijn te weten of reeds voorspellingen werden gedaan over de impact die een overschakeling op rijk gas zou hebben op het volume van de investeringen.

III. CONCLUSIE

Zonder afbreuk aan wat werd gezegd onder punt II.5. *in fine*, geeft de informatie in het plan zoals aangevuld door het aan de Dienst geleverde voorafgaande dossier een afdoend beeld van de toestand van de bestaande distributie-infrastructuur. De strategische werklijnen van het plan en de acties die werden voorgesteld voor de uitvoering ervan, kunnen worden voortgezet.

De Dienst wijst de Brusselse Regering er tevens op dat de in artikel 10, § 1 van de ordonnantie voorziene goedkeuring moet worden uitgevoerd.

*   *
*